Ч. 259 (11.510). Львів, вівторок 20. листопада 1928. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конституційна саламаха.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 16. листопада 1928.

Сойм приступив формально до ревізії конституції. Про фактичну ревізію ще й мови нема! Бо вправді конституційна комісія уже два дні вела довгогодинні конституційні дебати, однак вони самої конституції зовсім не торкалися. Покищо всі мудрощі конституційних ревізорів висилювані на те, аби переконати себе взаїмно: чи можна приступити до ревізії конституції чи ні?! Якщо така „творча праця над направою устрою" піде ще протягом кількох засідань, треба буде подивляти тих її „співтворців", які до решти не зійдуть із глузду. Ревізія конституції почалася під знаком нестравної конституційної саламахи.

Щоправда, ця саламаха давно зварена і нині тільки відгрівана. Була нею уже т. зв. „мала конституція" з 20. лютого 1919 р., якої місце зайняла конституція з 17. березня 1921, змінена 2. серпня 1926. У „Ділі" писалося уже нераз про первородні гріхи (було їх більше) польської конституції. Головний із них, це облуда, і то облуда на два фронти: облуда авторів конституції перед самими собою і перед усіми рядовими громадянами. У 1919 році маршалок тодішнього сойму Тромпчинський перепер у згаданій „малій конституції" ледви не диктаторські права сойму при повному обмеженні прав начальника держави, дарма, що сойм не мав ніякої фактичної сили, яка була у Пілсудського. Ту саму комедію повторено в 1921 році з тою ріжницею, що трабантами конституційного лібералізму стали поруч з Тромпчинським — небіщик Стояловський і проф. Дубанович — прононсовані і типічні реакціонери. Очевидно, що всі три вони і вся їхня кумпанія ні трішки не стали лібералами після проголошення ліберальної конституції. Іншими словами: ліберальну конституцію ухвалили реакційні її автори на те, щоби її лібералізм використовувати там, де це їм спеціяльно було потрібно в умовах тодішньої боротьби з Пілсудським, та щоби в усіх інших випадках лібералізм отой цілком зі стоїчним спокоєм нехтувати. Таким робом обманено з премедитацією загал громадян. Але що ендецьке шило мусить вилізти з кожного і найбільш неендецького мішка, то й тут воно вилізло зараз у першому реченні: „Mu, naród polski..." Таким робом не призабуто на самому вступі ясно, виразно й без обиняків означити, хто є господарем у державі, хто є упривілейованим громадянином, і тому всі дальші статті про громадянську рівноправність поставлено у внутрішню суперечність з тезою, поставленою на вступі. Ця теза визначила національний характер держави національностей — і це був другий найбільший первороджений гріх конституції.

Очевидно, що така конституція, оставши твором теоретичним, з одного боку не найшла ніякого відгуку серед загалу громадян (хто з поляків знає сяк-так текст власної конституції?!), з другого стала предметом завзятих суперечок у тих колах, які безпосередно (у буквальному значінні) були конституцією зачеплені. Таким робом першим ділом післятравневого уряду було перевести зміну конституції (2. серпня 1926 р.), частинну зміну тих статтей, які в 1921 році ухвалено проти творців перевороту з року 1926-го! Але знову таку зміну переведено під кутом інтересів одного уряду в одному моменті: з усіх змін уряд клав найбільшу вагу на модифікацію 44-ої статті у напрямку надачі йому права декретування законів у часі між двома соймами. Ясно, що по суті ніякої „направи устрою" не переведено. І тому в пошуканці тієї направи серед теоретичних спорів — висунено знову проблему ревізії конституції.

Писалося теж уже в „Ділі" про десятки проєктів тієї ревізії. Масова їхня скількість рішила саме про сумбурність нинішніх нарад сойму. З повені проєктів, які виринули на засіданнях спеціяльної комісії ББ з участю урядових осіб (віцеміністра Цара, п. Голуфка і і.), годі було виловити якийсь один проєкт, — з десятків проєктів не можна було викристалізувати якогонебудь одного. Ревеляції „Роботніка" по цю тему поклали край дальшим спробам „узгіднювати" погляди на ревізію конституції внутрі самої санації. Але на відворот було теж уже запізно. З гасла ревізії конституції зроблено програму. Трудно-ж перекреслювати собі програму, тим паче, коли на її місце нема чого поставити. Трудно це зробити навіть тоді, коли програма не має змісту! І ось придумано спосіб убити за одним махом два заяці: і ревізію перевести і текст цієї зміни добути. Таким майстерним стрілом був внесок ББ: доручити конституційній комісії, аби вона, на основі 125 статті конституції приступила до ревізії конституції і прийшла на пленум із внесками, яку ревізію треба перевести. Внесок відійшов до комісії, як кожний внесок, без огляду на його мерітум. І ось комісія станула перед завданням: „ревізувати" конституцію без ніякого конкретного проєкту. Два засідання перейшли вже на дебатах: чи це можливе і чи доцільне. Становище ББ боронить посол Маковський, професор державного права, міністр судівництва в серпні 1926 р., автор тогочасної зміни конституції. Головними речниками опозиції є пп. Ліберман (ППС) і Ратай (Пяст). Усі члени комісії у принципі не мають нічого проти ревізії, однак хотять мати основу до неї у виді конкретного проєкту. Нині йде безпродуктивна суперечка над інтерпретацією термінів „ревізія" і „зміна", „конституція" і „конституційний закон", — словом, маємо фільольогічні й казуїстичні пересправи. Найцікавіше, що уряд офіціяльно підтримує інтерпретацію п. Маковського (заява віцемін. Цара), отже й від себе звалює на конституційну комісію ту працю, яку сам придумав і якої не в силі доконати.

Український Клюб стоїть, річ ясна, на становищі, що передусім досвід навчив, що суть справи не у тексті конституції, а в її виконуванні. Щож-до тексту, то змінити його можна хіба тільки у поширенні прав демократії і парляментаризму, які єдино в даних умовинах можуть сяк-так запевнити можливости оборони національних інтересів.

І. Кедрин.

Закордонний політичний огляд.

Промова президента Куліджа. — Заповідь зброєнь. — Америка переходить на „ділову базу". — Америка і Німеччина. — Америка і СРСР. — Чим це покінчиться — для світа і для нас?

Берлін, 14. листопада 1928.

I.

Покидаючи на завжди вашінгтонський Білий Дім, президент Кальвін Кулідж уважав за потрібне міцно тріснути за собою дверима. Помимо тяжких кріз серед цілого ряду европейських держав і помимо спрямованої в інший бік уваги, ціла Европа задрожала від цього тріску. Ми ще ніколи не чули таких отвертих і цинічних слів, звернених до цілої Европи, як це їх минулого тижня виголосив президент Кулідж з нагоди десятиліття заключення перемиря. Треба підчеркнути ті слова **„до цілої Европи"**, бо сам Кулідж заявив, що він не знає і не хоче знати цілої заплутаної европейської політичної проблематики, але знає тільки і виключно Европу, певний культурно-політичний комплекс, по суті Америці ворожий, як це було достатньо сказано: „Континент, що не розуміє американських життєвих ідеалів, так само як Америка не може вжитись в европейську духову ментальність". Президент Кулідж говорив про цілу Европу, брав її як політичну єдність. Ця апострофа заадресована **до цілої Европи** зайвий раз підтверджує спостереження, що у Вашінгтоні цілком точно здають собі справу, до чого ведуть европейські роз[illegible] [illegible] В Білому Домі знають [illegible] що британська політи[illegible] [illegible] тонської контроверси поміж Британією й Америкою, яка зарисовується виразними контурами на овидах майбутнього, виминути не буде можна. Тому й ставить справу ясно.

II

Може аж надто ясно. Це вже говорить не доктринер Вільсон, чоловік що хотів би бачити весь світ в братерськім обниттю, ані світолюбивий пацифіст Гардінґ, ні Кулідж, перший консуль американської імперії, чоловік свідомий своєї сили і потуги. Два основні мотиви мала його промова. Поперше справа світових **зброєнь** і подруге справа світового **заволодіння**. Те, що хтось бажає бути збройно так само сильний як Америка, і з тій ціли заключує пакти й договори, як от, франкобритійський, це в Америці відчувають як провокацію, як непростимий образ. Світ може й не хоче війни. Але він теж не хоче американського панування. І світ збройться не для цього, щоби починати нову різню, але тільки за те, щоби класти межі американському пануванню. І саме це ніяк не влазить американцям в голову. Оськая під цим оглядом незрозумілі слова Куліджа про дві частини світу, які себе не розуміють, американське морське міністерство робить спішні [illegible] про американську мілітарну самовистарчальність і заповідає програму дальшої флотово-воєнної розбудови. [illegible] [illegible]

одного авроплянового корабля. Як висловлюється американська преса: „все це є засіб, щоби при допомозі зброєння вимусити розброєння".

III.

Америка знає тільки одну Европу. І знає теж, що це її будучий великий противник. Тому й поступає відповідно до цього. Висновки президента Куліджа нічим не ріжняться в тому відношенні від слів консулів колишньої римської імперії. Вони — так як і Кулідж — бачили в підбитій та збіднілій Леванті — тут в Европі — тільки людський мотлох, тільки бидло, призначене для панщини і визиску. Римляни теж не знали ні побіджених ні побідників. Вони — як нині американці — знали тільки своїх довжників. Вони знали, що без їх грошей цілий підбитий ними світ, завалиться скорше чи пізніше у власній неміччі і борні. Вони вгідні давати тільки гріш і то — як висловився Кулідж — „на чисто діловій базі". Іншими словами, на лихварські проценти, що висмоктують стріжень з цілого „старого світа". І не даремно говорять рівночасно про свою мілітарну самовистарчальність. Вони мають ту силу, яка нікого не потребує на поміч, щоби добитись своїх „ділових" процентів, отих долярів, витиснених з поту й соціяльної нужди европейського робучого мотлоху.

IV.

Але помимо своєї мілітарної самовистарчальности й переваги, Америка завжди числиться з тою можливістю, що Британія зможе всеж таки в результаті показатись сильнішою. Досвід історії вчить їх, що Альбіон по черзі знищив найперше сильну колись на морі Еспанію, потім Францію, потім Німеччину. І щоби бути до решти забезпеченою Америка потребує союзників. І находить їх. В Німеччині кипить внутрішня боротьба за те, з ким іти, з Альбіоном чи Америкою. Боротьба республиканства з монархізмом означає в Німеччині боротьбу двох протилежних політичних концепцій. Побіда німецького шовінізму означає ніж у спину ідеї европейської „пакс брітаніка". І з тим американці рахуються. Тому то з усею силою натискають на управильнення репарацій, з тій ціли теж дадуть німцям гроші, щоби вони збулись залежности від франко-британської антанти. Але цей великий партнер Америки, будуча величина, що допоможе валити версальський уклад світа — це Схід Европи. Нині ще більшовицький СРСР — завтра вже, більше самостійних східних держав, — ось велика лінія тамтешнього політичного розвитку. Лінія вимушена так само розвитком внутрішньої як і зовнішньої східно-европейської політики. Внутрішньо, система більшовизму стоїть перед остаточним банкротством. Паралельно з тим, наплив чужинного — передовсім американського капіталу, що вимагає внутрішніх гарантій, розіб'є скорше чи пізніше ідею тамтешнього соціялістичного господарства. Але з упадком тої ідеї — бо іншої політичної ідеї нині на сході немає — прийде й розбиття тамтешньої територіяльно-політичної єдности. Це є для нас ясне шлях.

А події йдуть у цьому напрямку. Ще недавно комуністи промотували світом концесії, що ними віддавали в руки чужинців майже всі богатства країни. Ревізія [illegible] з тим розвитком американської [illegible] політики, що починає чимраз виразніше орієнтуватись на СРСР — [illegible] [illegible] Чергові факти [illegible] президент [illegible] СРСР [illegible] [illegible] від [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Кулідж Ко." [illegible]

— зарисовується можливість великої господарської трансакції поміж СРСР і Фордом. Англійські намагання, щоби втягнути Америку в протиросійський нафтовий фронт покінчились фіяском. Договори поміж „Standart Oil“ і більшовицьким Нафтовим Синдикатом продовжено на пять літ. Уряд СРСР заключає с Америкою договори в той спосіб, що в своїй платні втягає теж довоєнні американські довги. І в той час, коли новий президент Америки Гувер обіцяє своє південно-американське хаз...о, американський фінансовий дорадник у Варшаві Девей вибрався на обсерваційну поїздку до Москви, де мають продовжуватись балачки про російську залізничу позичку, фінансовану американцями. Крім того, з цілою певністю треба надіятись, що президент Гувер, отой самий, що виявив свою солідарність з останньою промовою Куліджа, покличе на пост закордонного секретаря сенатора Бораго. Це значилоб — легальне визнання Рад з боку Америки. Тенденція цього розвитку є виразна. Але може пройти і кілька літ, заки та тенденція дійде до чинів. Чим цей поділ світа скінчиться?

V.

Це питання особливо важне для нас. Треба здати собі справу з розвиткового ритму нинішньої світової політики. Треба здати собі справу, що ота величезна контроверса поміж Британією й Европою з одного боку і Америкою та її близькими союзниками з другого йде і минути її не буде можна. Рівночасно треба собі здати справу, що зовнішньо-політично наша справа щораз більше втягається в нутро тієї контроверзи. Стоїмо нині поміж тими можливостями так, як до війни польська політика стояла поміж трисоюзом і трипорозумінням. Вважаймо, щоби поміж тими двома силами, ми самі в критичний час не розірвались на дві половини.

Зенон Пеленський.

На парляментарній арені.

З діяльности Українського Клюбу в соймі. — Внесення й інтерпеляції.

1) Внесення ч. 25. послів Українського Клюбу в справі подій у Львові в днях 1. і 2. листопада 1928.

2) Внесення ч. 26 послів Україн. Клюбу в справі зміни закону з 10. грудня 1920 про будову й удержування публичних доріг у Польщі (Дн. законів з 1920 р. ч. 5. поз. 32.).

3) Внесення ч. 27 послів Українського Клюбу в справі неправного розібрання церкви в містечку Острові, любартівського повіту.

4) Внесення ч. 28 послів Українського Клюбу в справі несправедливого виміру державного податку від деяких будинків у сільських громадах на цей рік.

5) Внесення ч. 29 послів Українського Клюбу в справі скасування 3-го уступу в 45 арт. і 50 артикулу розпорядку президента Річипосполитої з дня 22. березня 1928 р. про карно-адміністраційне поступовання.

6) Внесення ч. 30 послів Українського Клюбу в справі видання виконавчих розпорядків до розпорядження президента Річипосполитої з дня 22. березня 1928 р. (Дн. Держ. Законів з дня 25. березня 1928 ч. 38 поз. 364) про г... торговлі та речинець отвирання і закривання торговельних підприємств і деяких промислових.

7) Внесення ч. 31 послів Українського Клюбу в справі зміни 2-го уступу в 167 арт. водного закону, з дня 19. вересня 1928 р. (Дн. Держ. Законів ч. 102 поз. 936).

8) Внесення ч. 32 послів Українського Клюбу в справі скорого зорганізування однородних і загально обовязуючих гіпотечних урядженв у східних воєвідствах.

9) **Інтерпеляція** ч. 111 послів Українського Клюбу до міністра внутрішних справ у справі розвязання міської ради в Тернополі та нерозписання досі нових виборів до неї.

10) Інтерпеляція ч. 112 послів Українського Клюбу до міністра внутрішних справ у справі перешкоди церковній процесії державною поліцією в Бродах, тернопільського воєвідства.

11) Інтерпеляція ч. 113 послів Українського Клюбу, до міністра внутрішних справ у справі неправного стримання будови мурованого дому „Просвіти“ в громаді Прошова пов. Тернопіль, якого допустився місцевий комендант поліції дня 9. листопада 1928 р.

12) Інтерпеляція ч. 114 послів Українського Клюбу до міністра внутрішних справ у справі заборони будови памяткового хреста погибшим за волю України в селі Клекотів повіту Броди в тернопільському воєвідстві.

13) Інтерпеляція ч. 115 послів Українського клюбу до міністра освіти в справі неполагодження ним рекурсу проти розпорядження куратора львівської шкільної округи.

14) Інтерпеляція ч. 116 послів Українського Клюбу до міністра внутрішних справ у справі реконструкції прибічної ради при виділі і Раді повітовій у Турці над Сяном, станиславівського воєвідства.

15) Інтерпеляція ч. 118 послів Українського Клюбу до міністра внутрішних справ у справі опізнюваного полагоджування справ у старостві в Бродах, терноп. воєвідства.

16) Інтерпеляція ч. 119 послів Українського Клюбу до Ради Міністрів у справі допомоги і кредитів для турчанського повіту в станислав. воєвідстві з причини градобиття.

17) Інтерпеляція ч. 120 послів Українського Клюбу до міністра внутрішних справ у справі масових ревізій, переведених органами держави. поліції в українських кооперативних, рільничих і освітних установ.

Після урядової крізи в Румунії.

Передвиборчий рух серед українців.

Після приходу до влади д-ра Маніва і його партійних однодумців, після розписання новим урядом виборів до румунських законодатних установ і нарешті після урядової заяви про те, що розписані вибори будуть вільні, тобто позбавлені натиску і коректив з боку державної адміністрації, помічаємо оживлений передвиборчий рух серед українського населення в Румунії. Найбільше рухливости виявляє, як видно з тамошньої української преси, Українська Національна Партія. По ній йде українська соціяльно-демократична організація Буковини.

Обі вони формують свої сили та превизують партійно-програмові кличі, з якими йтимуть до виборчої боротьби. Далі подаємо конкретні програмові домагання та виборчі гасла обох названих партій.

1. Домагання Української Національної Партії.

Голова Української Національної Партії в Румунії **д-р Володимир Залозецький** заявив перед співробітником „Часу“, що Українська Національна Партія постановила домагатися від нового правительства:

1. Знесення стану облоги в цілому краю, під яким терпить найбільше сільське населення і привернення всіх конституційних свобід, волі зборів, преси та стоваришень.

2. Рівноуправнення української мови в зовнішнім уживанні з властями. Знесення заборони ввозу українських книжок. Передачі цензури тих книжок, з огляду на заощадження часу та зменшення коштів, одному із місцевих урядів.

3. Введення української викладової мови в областях, де живе більшість українського населення і задержання навчання румунської мови тільки як предмету. Зміни закону про народнє шкільництво, а головно счеркнення арт. 8. цього закону, в нїм говориться, що румуни, які забули свою мову, мусять учитися тільки в румунських школах. — Повного утворення українського учительського семинара для підготовлення потрібних українських учителів і учительок для народніх шкіл. Утворення українських ліцеїв з українською викладовою мовою, заведення української викладової мови у всіх середніх школах згідно з законними постановами. Привернення катедри української мови і літератури в черновецькім університеті.

4. В церковних справах Українська Національна Партія домагається, щоб усі місця душпастирів по українських громадах були обсаджені священиками українцями. Заведення в духовних семинарах вправ у відправі богослужения в церковно-славянській мові. Наука релігії мусить бути по всіх школах для українців в українській мові. Заразом партія домагається зміни виборчого закону і вільних виборів до епархіяльних рад.

5. Ревізії аграрної реформи та спинення кольонізації чужими елементами. Розділення державних резерв місцевому безземельному населенню.

6. Піднесення господарського становища українського народу через уділення дешевих кредитів. Недопускання політики при уділюванні кредитів, людяного поступовання при стяганні податків, знесення мита на вивіз господарських продуктів, а також мита на ввіз рільничих машин та штучного погною. Знесення надмірних охороняючих мит на промислові продукти. Відбудови доріг в українських околицях.

7. Утворення державного підсекретаріяту для національних меншостей і обсадження цього місця членом національної меншости, а також настановлення референтів при нім для кожної нації, зокрема для українців. Участь у нарадах над статутом меншостей також представника українців.

2. Постанови української соціяльно-демократичної організації Буковини.

В тому самому черновецькому українському щоденникові „Час“ находимо і постанови украін. соц.-дем. партії Буковини, опубліковані там за підписом Руснака Василя, як повновласника тієї партії.

„Зібрання делегатів — читаємо там — української соц.-дем. організації Буковини, що відбулося 11. листопада п. р. в Черівцях, виставляє з уваги на упадок реакційної олігархічно-ліберальної влади і проголошення новою нац.-царанистичною владою демократичного режиму в краю, такі домагання, що відповідають сьогоднішнім соціяльним потребам, яких негайне сповнення доказалоби справжню волю на ділі започаткувати нову політичну систему:

Увільнення терену політичної боротьби від тих перепон, які брутальний режім олігархії поставив вільному розвит-

Д-Р М. БАЖАЛУК.

ЕТНА.

(Докінчення.)

Великий центральний кратер з попелу знімається на височині на 1 км. широкій, покритій сірим попелом і бомбами. Цей від непамятних часів діяльний стіжок є збудований на двох старших кратерах, яких останки видко ще й тепер.

Старший, давніший з тих кратерів, мав вигляд еліпси, а пізнїше утворився тут дальший кратер, майже колистий, з проміннями на яких 1300 м. За часів грецького географа Страбона (ур. 63 р. перед Хр.) находились береги того кратеру майже на 300 м. вище, як тепер. Пізніше стіжок з кратером заломлювався щораз більше до середини, а саме в рр. 1169 і 1444, а в 1669 р. при кінці вересня в часі сильного вибуху обнизився кратер аж до теперішнього поземy.

Новіші вибухи причинились також до будови центрального стіжка, осаджуючи на нім попіл і каміння. Стіжок з попелу це найбільш непостійний твір вулькану, бо є він у вічній переміні. Там, де є нині беріг, за ніч може бути пропасть; скали валяться у глибінь, а на їх місце будуються з попелів свіжі стіжки.

Тепер є великий центральний стіжок з попелу високий на 3313 м. З його кратеру добуваються клуби білих і синявих димів і пар, що переважаються через край та осаджуються на стінах стіжка поволоки з гіпсу, сальмяку, жовтого хльорака заліза — який ляки беруть за сірку — та інших мінералів. Тому-то стіжок на полудневій стороні, відвернений від вітру є закрашений на біло, жовто, брунатно, червоно і зелено.

Отвір центрального кратера має в промірі яких 500 м. По його боках є цілі ряди т. зв. фумароль, з яких добувається гаряча водяна пара, що закрашує попели хльораком заліза на жовто. Прямові стіни кратеру кінчаться десь у пропасти; на тих стінах видко вгорі, що вони збудовані з шарів сипких пісків і ціпких, ствердлих попелів, т. зв. туфів, покришених і пережертих парами, з поволоками ярко зарашених мінералів.

Валле дель Бове або Бує дозволяє нам зорієнтуватись у внутрішній будові Етни. Ця долина, широка на 5 км., чорна, гола та окружена стрімкими стінами, має форму підкови, зверненої до сходу. Є вона запалим, заломаним місцем східної частини центрального кратеру. На дні її повно струй застиглої чорної ляви і поодиноких кратерів, між якими Монті Чентенарі, на 1837 м. високі, повстали в часі вибуху в 1852 р. — Зараз коло цих горбів є щілина що повстала 29. квітня 1908 р., а в ній є 5 плоских кратерів.

У висоті 2942 м. н. м. находиться т. зв. обсерваторія, дім, в якому ночують туристи і де є всілякі самозаписуючі прилади. У віддалі яких 300 м. від цієї обсерваторії на полудневий-схід находиться горб, що зоветься Торре дель Фільозофо, а на тім горбі є звалища — як давніше думали — обсерваторії грецького фільософа Емпедокля з Агрігента (490—430 р. перед Хр.), який згідно з переказом сам скочив у кратер Етни, щоби пізнати тайну вульканізму. Одначе ці мури походять з пізніших римських часів, тому їх треба імовірно лучити з римським цісарем Публієм Елієм Гадріяном (володів від 117—138 р. після Хр.), що виходив на Етну, щоби „побачити схід сонця, яке на Етні має при сході сяти колірами веселки.

В широкому морському заливі на Сицилії, окруженому горбами, збудованими з пісковиків, — що є запалим, заломовим кітлом, відозвались уперше ще в терціері вульканічні сили. Вибухи відбувались мабуть спершу в кількох окремих місцях у заливі, а тільки пізніше сконцентрувалась вульканічна сила в середині в кількох коминах, які врешті викинули з себе таку масу попелів і ляви, що виповнили зовсім колишній морський залив. Найстаршим кратером напевно дотепер доказаним, був кратер Тріфоглієтто. Висипало його безліч вибухів, одначе пізніші експльозії його знищили і перемішили у величезну кітловату заглубину. Східний вал тієї кітловатої долини є по більшій части знищений; останки його ще задержались у кількох місцях. Цікаве, що вже найстарші основи Етни мають характер надморських творів, зовсім вільних від органічних морських останків. Є це подекуди трахитові зліпняки, а в части лави трахита. Ці скали перевивають молодші лави зеленого пропиліту, що розходиться на всі боки від оси Тріфоглієтто. Потім осередок вибухів пересунувся на північний захід — і так усипався слідуючий центральний стіжок на збіччу попереднього. Стіжок Тріфоглієтто мав 2500 м. висоти, а цей свіжий підріс майже до 3000 м. І так повстав еліптичний кратер, збудований з фоноліту. Тепер пересунувся осередок вульканічної діяльности знов в інший бік, на захід; так утворився знову центральний стіжок Піяно дель Ляго, збудований з долеритів. Цей стіжок мав колись далеко більший кратер, який з часом виповнили вибухи попелами і лявами.

Врешті повстав теперішній вибуховий стіжок, покритий лявами, наче плащем, виповнив зовсім залив і злучився з Сицилією.

…ової національної і класової боротьби. Сюди належить:

а) Скасування теперішнього фашистичного виборчого закона, що премірує силу і посідання і цим ставить робітничій кляві непоборимі трудноці в її розвитку. А головно жадаємо безпровлочно скасування премії, вимоги двох процентів голосів та оплат за оголошування кандидатур.

б) Негайне признання горожанських прав усім тим горожанам, яким олігархічний режім їх не признавав.

в) Негайне скасування стану облоги.

г) Негайне абсолютне знесення цензури за пресу і взагалі духову творчість. Привернення свободи внутрі і на заграничні газети і книжки, а передовсім уневажнення розпорядку (американського) держ. підсекретаря з р. 1926 Букшана про заборону ввозу з заграниці української соц.-демократичної організації „Боротьба".

ґ) Цілковите відновлення самоврядування у громадах, повітах і роб. соціяльних установах.

д) Заведення абсолютної конституційности, а передовсім свободи зібрань і стоварищень, привернення українському народові всіх його національних прав, які він мав у хвилі прилучення його до Румунії, а також негайне застановлення всіх політичних переслідувань, уведених олігархічними владами дотепер, а саме: увільнення т. М. Г. Букора і всіх політичних вязнів; загальна амнестія за політичні поступки і взагалі привернення заробкових прав як соціяльних, так і національних, що уважатиметься за перший крок до направи кривд, які поповнили олігархічні власти і їх режім.

Після львівських подій.

РЕВІЗІЇ.

Рожнітівщина.

Дня 9. XI. постерунки польської поліції перевели низку трусів по селах Рожнітівщини. Між иншими командант постерунку з Крехович з жандармом і одним членом громадської ради (перекінчиком) перевів основний трус в мешканні о. Бог. Соловія, пароха Крехович, шукаючи по стриху, в пивниці та в економічних будинках за зброєю. Таку саму ревізію перевів і в льокалі чит. „Просвіти". На запит, чому це робить, відповів, що дістав таке поручення з огляду на події в днях 1. XI. у Львові.

Букачівщина і Бурштинщина.

Дня 9. XI. перевів командант постерунку в Букачівцях Кізни з постерунковим Крудом особисту й домову ревізію в Івана Яблона в Мартинові Старім, пов. Рогатин. Шукав за зброєю та відійшов з нічим. — В селах судового бурштинського повіту заведено днем і вночі скріплені варти вздовж залізничого шляху й телеграфічних стовпів.

Войнилівщина.

В пятницю 11. 11. шукав постерунок поліції у Войнилові, пов. Калуш, за зброєю в управителя школи в Сівці Войнилівській п. Володимира Мацеха. Не маючи судового наказу та не зважаючи на те, що управитель від 4 місяців лежить смертельно хорий й лікар заборонив йому говорити, перетрусив ціле помешкання. Володимир Мацех ніколи не служив при ніякім війську й не мав зброї в руках; це спокійна людина, в додатку тяжко хора, а таки в очах злобних людей він небезпечний в 10-літній ювилей польської держави.

По широкому світі.

У Вашингтоні підписала Литва арбітражний пакт зі Спол. Державами.

Французьке між-ство скарбу заявляє, що Франція не може піти на уступки в справі німецьких відшкодувань.

Кабінетна криза в Латвії та Естонії досі не полагоджена.

Мандатова комісія Ліги Націй розглянула відомий протест всесвітньої сіоністичної організації в справі єрусалимської „Стіни плачу" і приняла резолюцію з висловом співчування жидам і надії, що Англія найде способи, щоби в майбутности такі інциденти не повторились.

У Народнім Комісаріяті Освіти в Москві радять над проектом, щоби великодні та різдвяні вакації перенести на листопад, що є місяцем роковин революції і на днi січня, що є роковинами смерти Леніна.

Білоруські гості.

(Лист з Радехова.)

На запрошення посла о. д-ра Пелліха гостювали тут мин. неділі два білоруські посли, члени Білоруської Християнської Демократії: п. п. Павло Карузо й Альбін Степович, оба редактори „Білоруської Криниці" з Вильна. Бажали вони приглянутися ближче і безпосередньо нашим досягненням на ріжних ділянках народнього життя і нав'язати тісніший товариський контакт. Сердечно витало їх у себе українське громадянство, як рідних нам кровю, симпатіями і спільними народніми змаганнями, тих, що їх вислано до варшавського сойму для боротьби за осягнення тих-же самих цілей, що й наші.

Оба шановні гості відвідали всі радехівські повітові організації, яких начальники уділяли їм інформацій про роботу в кожній інституції. Пополудні зібралося наше громадянство в числі коло 400 до Народнього Дому для святочного привітання дорогих гостей. Оба посли виголосили в білоруській мові реферати про культурне і політичне положення білоруського народу, яких приявні вислухали з напруженою увагою і видимим вдоволенням, що так точно розуміли звуки білоруської мови, яку перший раз у житті мали нагоду почути. Підчас промови посла Каруза явилися на салі староста і комісар поліції, які прибули із салі „Сокола", де рівночасно відбувалось віче польських послів з Безпартійного Бльоку (а на якому не було ні одного українця). І коли оба представники влади побачили перед собою повну салю, булиб певно зібрання розвязали, якби не те, що представлено їм послів аж з Вильна. Переглянувши запрошення, покинули вони салю, а зібрані серед уваги й поважного настрою вислухали рефератів до кінця. Наприкінці влаштовано обом шановним гостям сердечну овацію і висловлено устами о. посла Пелліха щиру подяку за їхні відвідини.

Вечером зібрались заступники всіх місцевих установ у домі о. посла Пелліха, де серед сердечних настроїв та інформаційної гутірки переведено спільно кілька веселих годин.

З поворотом у Вильно вступили наші гості до Львова, де відвідали деякі наші установи, як „Просвіту", „Діло", „Новий Час", Народню Канцелярію і катедру св. Юра, де прийняв їх обідом о. посол Кузницький.

З приводу тих відвідин треба зазначити, що це є незвичайно доцільно і корисно відбувати частіше такі обопільні відвідини з метою нав'язання тісніших звязків та устійнення спільних метод праці для осягнення спільної нам мети.

Свята 1. листопада.

Перемишль.

Листопадові роковини в Перемишлі відсвятковано торжественною панахидою дня 31. X., в 6 год. веч., яку віправив еп. Григорій Лакота в окруженні численного місцевого духовенства. Достроєну до хвилі проповідь виголосив о. Голинський. Того самого дня відбувся святочний вечір в Народньому Домі. В його програму входила промова пос. д-ра Загайкевича, хори і деклямації. В дні 1. листопада відправив о. мітр. Левицький в окруженні дияконів поминальну Службу Божу.

Копичинці.

Дня 31. жовтня п. р., в навечеря 1. листопада, відбулася у нас вистава „Невольника", дохід з якої, що складався з добровільних датків, обернено на будову памятника поляглим українцям на міському цвинтарі. Для здвигнення відповідного памятника утворено в Копичинцях окремий комітет. Надіємося, що зібрані в місті й повіті гроші дозволять нам збудувати памятник поляглим вже на весну 1929 р. і святкувати його відслонення на Зелені Свята найближчого року. — В дні 1. листопада була в місцевій церкві Сл. Божа (правив о. Чорнкі), а відтак о. сов. Шашковський і о. Чорняк відправили панахиду при гарно прибраній могилі в церкві, що була прикрашена зеленю, квітами й вінками. На могилі був установлений образ поля Віденського — кисти проф. Холодного. Церква була переповнена. Шкільні діти відспівали після панахиди прекрасну похоронну пісню „Божe великий єдиний". — Цього самого вечера у всіх чотирьох місцевих читальнях відбулися відповідні реферати.

Миколаїв н. Дн.

Гідно святкувало українське громадянство Миколаєва н. Дн. свято 1-го листопада. Вже напередодні вечером довго звішали дзвони, що надходить день незвичайного свята. В год. 6-ій вечером відслужено святочну вечірню. В сам день 1-го листопада в год. 7-ій місцева орхестра т-ва „Сокіл" відігранням національного й сокільського гимну надала святу небуденного чару. В год. 9-ій рано взяло громадянство масову участь у Богослуженні, по якім відправлено парастас над могилою поляглих Борців. По Богослуженню відбулася святочна академія в домі „Просвіти". Присутніх було стільки, що великі досі мури показалися за вузькі. На жаль, після другої точки програми поліція академію заборонила.

Сколє.

Дня 1. п. м. була в нашій церкві соборна Сл. Божа, а потім панахида перед могилою, прикрашеною вінками і квітами, серед яких була китайка з тризубом і національний прапор. Почесну сторожу біля могили творили Соколи й Луговики. Промову виголосив о. дек. Мосора. Вечером відбулася святочна академія, яку закінчено відспіванням стрілецьких пісень.

Проти наклепів ворожої руки.

Спростування в „Берлінер Тагеблят-і".

В „Берлінер Тагеблят-і" з 15. п. м. (ч. 542 п. з. „Український університет у Празі", поміщений такий лист до Редакції у відповідь на статтю тогож органу п. з. „Бенеш і східний бльок Ле Ронда":

„Не відповідає дійсности, що щойно тепер іде намагання в Празі фабрикувати українську літературну мову і наукову термінольогію, бо українська літературна мова має вже за собою столітній розвиток, про що в науковому світі загально відомо. Так само українська термінольогія витворилася вже перед війною, шляхом довголітньої праці Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, заснованого в 1873 році (в статейці подано помилково 1878 рік). Не відповідає дійсности, що український університет у Празі є „взагалі першим істнуючим українським університетом", бо вже від 1797 року викладано у львівському університеті в українській мові. До того прийшли також українські виклади в австрійському університеті в Чернівцях. Дальше не відповідає дійсности, що „на організаторів українського університету в Празі замовлено був. професора чернівецького університету Смаль-Стоцького і був. гімн. вчителя Сімовича", бо український університет у Празі організував проф. львівського університету д-р О. Колесса, як його перший ректор. Д-р В. Сімович є ректором Українського Педагогічного Інституту в Празі і не має ніякого відношення до тамошнього українського університету. Ані проф. Степан Смаль-Стоцький, ані д-р В. Сімович не стояли в якомунебудь відношенні до нім. ген. штабу. Проф. Степан Смаль-Стоцький перебував підчас світової війни в Австрії і не був ніколи занятий в якомунебудь таборі полонених в Німеччині.

Проф. Д-р Макс Фасмер,
Директор Славянського Інституту при Берлінському Університеті.

За Український Науковий Інститут:
Проф. Д-р Іван Мірчук".

Останні вісти.

ОКОНЕЧНИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ ДО РАДИ КАСИ ХОРИХ М. ЛЬВОВА

в обох днів представляється так: Ліста ч. 1 (ХД) одержала 8269 голосів і дістає в Раді Каси Хорих 18 мандатів, ліста ч. 2 (жиди і ППС) 9093 год. і дістає 26 мандатів, ліста ч. 3 (комуністи) 926 год. і дістає 3 мандати, **ліста ч. 5 (Український Виб. Комітет) одержала 2.152 голоси і дістає 8 мандатів**, ліста ч. 8 (Поалей-Сіон лів.) 192 год., остає без мандату. В українців увійшли до Ради Каси Хорих: Олеснюк Іван, кафляр, Квасниця Іван, редактор, Белейчук Вол., кравець, інж. Остапович Олекс., Жмієвський Ів., дозорець, Пелевський Зен., ред. Микитка Степ., складач і Ріппель Олена, вчителька.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ЛЬВІВСЬКИХ ПОДІЙ У РИЗІ.

До Риги виїхала з Ковна делегація литовських студентів на зїзд союзу студентських корпорацій балтійських держав. Делегат польських студентів запропонує м. і. справу прийняття до того союзу польських студентів. Делегація литовських студентів запротестує проти принятя поляків до союзу. Перед виїздом литовських студентів до Риги відбулося в ковенськім університеті віче, на якім м. і. ухвалили резолюцію з протестом проти львівських подій. На віку виголосив промову бувш. мін. вн. справ Пурицкіс, який закінчив свою промову висловленням надії, що Львів і Вильно небаром будуть вільні.

ВБИЛИ СВЯЩЕНИКА.

В Струпкові (Томмачщина) [illegible] бандити вбили вільними револьверовими стрілами в ночі 17. листопада тамошнього гр.-кат. пароха Андрія Поповського. Поліція веде слідство.

КРІВАВА ПЕРЕСТРІЛКА.

В суботу на Клепарові поліцай Маршалок хотів придержати дезертира Пілявецького. Дезертир вистрілив до поліцая і зранив його в ліву руку. Поліцай відстрілюючись зранив Пілявецького в голову та двічі в черево. Тяжко раненого Пілявецького рат. станція відвезла до шпиталю. Пілявецький помер у шпиталі.

ДІМ ЗАВАЛИВСЯ В ПЕРЕМИШЛІ.

В Перемишлі при вул. Казимира Вел. завалився в суботу третій поверх камяниці. Звалища приволили кравця Шпіцера, його жінку, їх 15-літнього сина, всім підчас сну. Трилітня дитина, що спала в колисці, врятувалася. Огнева сторожа витягнула зпід землі три трупи. Магістрат дельогував іиших льокаторів тої камяниці. В шпиталі померла 8-літня дочка Шпіцерів, зпід звалищ добули 20-літнього робітника Гляйзла з зломаною грудною кліткою.

КРОВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ЛИПСЬКУ

Дня 18. листопада прийшло на вулицях Липська до сутичок між поліцією та комуністами, які уладили контрдемонстрацію проти походу Штальгельму. Комуністи обкидали поліцію камінням і палицями. Один поліц. урядовець і кількох демонстрантів було тяжко ранених. Поліція арештувала богато демонстрантів.

НАСЛІДНИК ПОЛЬ БОНКУРА.

В політичних французьких колах кажуть, що наслідником Поль Бонкура буде іменований дотеперішній другий фр. делегат при Лізі Націй сенатор Де Жувенель.

ПОВОРОТ ДЕВЕЯ З МОСКВИ.

Вертаючи до Варшави Девей сказав м. і. московському кореспондентові Пата, що як фін. дорадник польського уряду цікавиться фін. організацією сусідньої країни і хотів із тою справою запізнатися підчас побуту в СРСР. В Москві познайомився з комісаром скарбу Брюхановим і директором Держ. Банку Пятаковим. Обговорювали лише справи, що торкаються уряду СРСР. Міжнародньої політики не торкалися.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·50—8·88·00, канадійський долар 8·81·50—8·82·00, чеська корона 0·26·13—0·26·66, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румунська лея 0·05·23—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·71·75, фунт штерлінгів 43·30·00—43·70·00, радянський червінець 26·00—27·00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 46·00—47·00, пшениця селянська 44·00—45·00, жито галицьке 35·00—36·00, ячмінь галицький броварний 30·50—31·50, ячмінь на живо 28·25—29·25, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 31·50—32·50, кукурудза румунська 44·00—44·50, барабоя промислова 5·00—5·50, фасоля біла 73·00—100·00, фасоля колірова 50·00—55·00, фасоля краса 65·00—75·00, горох ніж-Вікторія 50·00—60·00, горох пізьний 40·00—42·00, бобик 30·00—35·00, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 35·00—39·00, сіно солодке пресоване 18·00—20·00, солома пресована 8·00—9·00, гречка 34·50—35·50, льняна 72·00—74·00, зубінь синій 21·50—22·50, ріпак озимий 70·00—72·00, мука пшенична 50 прц. 83·00—85·00, мука житня 70 прц. 51·00—51·00, гриска кукурудзяна 69·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 25·25—25·75, отруби пшеничні 22·25—23·75, крупи гречані 68·00—71·00, пшоно 24·75—25·25, крупи ячмінні 49·25—51·75, пенцак 49·00—51·00, просо краєве 40·00—51·00, макухи льняні 40·00—50·00, конюшина краєва 230·00—250·00, мак сивий 100·00—110·00, білий 125·00—135·00, мак синій Страдом Нарта 1·68. Міщани вільні виробу [illegible] 1·38—1·48, —1·70, міщани ужинані [illegible]

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла“.** Львівське грод. ське староство забрало ч. 258 „Діла“ з дня 18. листопада за допис із Бродів.

— **На покриття шкід** спричинених відомими подіями у Львові пересилає д-р А. Чайковський з Коломиї 30 зол. замісць коштів друку на відповідь Екси. еп. Хомишином з приводу його „Відозви до гр.-к. духовенства станиславівської епархії“.

— **Темна хроніка.** У Львові відкрили цікаве підприємство: продажу фальшованих залізничих білетів на довшу подорож. Хто і коли продавав ці білети преса не каже. Диво також, що кондуктори оглядаючи ці білети у пасажирів не догадували, що вони фальшиві. — В Іванівці (Скалатщина) двох братів Гаврилюків убило на весіллю господаря Гаврищка; обох арештували. — По 6 місяців тяжкої вязниці дістали два львівські аматори чужого алькоголю Болнар і Боньковський, які в ночі вдерлись до пивниці під ресторапом на вул. Кохановського ч. 91, де смоктали вони від так довго, аж їх переловили.

— **Відгуки львівських демонстрацій.** У „Газеті Варшавській“ з дня 15-го ц. м. читаємо таку статейку: „Маніфестація на українській виставі. У понеділок 12-го ц. м. приїхала до Жирардова трупа наддніпрянського театру, в числі 22 осіб під арт. проводом І. Городиського, що мала намір дати в салі „Народнього Дому жирардовських заведень“ песу на 5 дій „Хмара“. Коли вистава, на якій було яких 300 осіб, доходила до 2-гої дії, на салі почули різкий свист і вигуки: „Геть з Жирардова!“, „вбийники львовяк!“, „приїхали ріжати ляхів!“ і т. д. Артисти були приневолені перервати виставу. Публика стоячи відспівала „Роту“ і вийшла зі салі. Коли вчора український театр хотів повторити песу, блонське староство відмовило дати свою згоду на виставу, і тому русини (дотепер ґжехполяки називали русинами лише галичан!!) мусіли були покинути Жирардів“.

— **Титул „д-р“ по старій системі** будуть надавати університети в Польщі до 1930 р. на всіх факультетах. Пізніше обовязуватиме новий закон, що вводить іспити нового типу і касує дотеперішні титули „д-р“, додавані після звичайного іспиту. „Д-р“ матимуть тільки ті, що боронитимуть спеціальної наукової дисертації.

— **Двоєглядна статистика.** У Польщі є 7332 лікарів, себто на 10.000 мешканців пятроги лікаря. З цього половина лікарів мешкає у великих містах. У Варшаві, Кракові, Львові, Лодзі, Познані та Вильні є аж 3388 лікарів на 2,063.000 населення. Виходить, що „решта“ 26 міліонів людей має також 3500 лікарів. Варшава має пропорціонально більше лікарів, як Берлін, а у Львові більшість лікарів також клепле біду, не хотячи йти на провінцію. По малих місточках і селах недостача лікарів велика.

— **Ріжні вістки.** Етна спричинила досі на 160 міл. лір шкоди, знищивши доми, сади, виноградники, залізничі шляхи і приватне майно 5000 осіб. — У Діжоні (Франція) почався міжнародній дентикарський конгрес з участю 22 представників ріжних народів. — На всьому румунському побережі Чорного Моря ствердили цікаве явище: земля в ріжних місцях поропала, а рівень моря підвищений. Ріка, що вливається в море біля Екіне, зовсім щезла. — У Парижі скінчив самогубством 22-літній еміґрант Хведір Дерелянко. — Англійський архиепископ з Кентербері, що подався до димісії, дістав з цієї нагоди від своїх друзів 14.500 фунт. шт., тому, що він є зовсім бідний. — В Єрусалимі рішили побудувати памятник „невідомому жидівському воякові“. — Муринська танцюристка Джозефіна Бейкер, славлена в Парижі і в Відні, зазнала невдачі в одній берлінськім кабареті, де публика висвистала її.

— **Жіноча руханка і Ватикан.** Офіціяльний ватиканський „Оссерваторе Романо“ приносить вістку, що Ватикан ставиться вороже до проєкту фашистівської партії зорганізувати небавком в Римі великі руханкові змагання жіноцтва. Мотив: неморальність.

— **В століття Шуберта.** В Відні лишився досі тільки один дім з тих, де жив Шуберт, а де досі не було паметної таблиці. Тепер і на цьому домі, на Шпіґельгассе 9, де він жив зі своїм другом Шобером, прибили таку таблицю в честь написаної там „Несінченої симфонії“. Другу паметну таблицю вставили віденці в церкві св. Вартоломея, де Шуберт на 16 днів перед смертю 3-го листопада 1828 слухав „Вічная память“ (реквієм) складене його братом Фердинандом. Це була остання музика, яку чув великий композитор, немов би прочував недалеку смерть. А тепер із зовсім іншої бочки. З нагоди роковин Шуберта поміщує один німецький фільольоґ статейку, в якій доказує, що це прізвище походить від середневічної назви „шуворт“, що перейшло згодом у „шуверт“, а значить: швець. Ще цікавіше те, що прізвище відомої німецької письменниці Берти Сутнер і письменника Судермана мають аналогічне походження і значать також „швець“.

— **„Сухий“ режім в Англії.** „Дейлі Експрес“ пише, що оборонці примусової тверезости рішили почати енергійну боротьбу за заведенням в Англії заборони продавати алькоголь. Кампанія буде звязана з найближчими виборами до парляменту. Всі кандидати будуть приневолені висловитись: яке їх становище до алькоголю. Обрахунок „тверезників“ у тім, що жіноцтво, яке має більшість голосів в Англії буде за „сухим“ режімом, без огляду на партійну приналежність кандидата. Недалекий уже час, коли парлямент поділиться на два табори: на „сухих“ послів і „мокрих“.

— **Неділя замісць пятниці.** Група турецьких послів поставила в парляменті внесок, щоби перенести традиційний день відпочинку магомедан: пятницю на неділю. Уряд піддержить цей проєкт з економічних мотивів, щоби можна вести нормальні торговельні зносини з Европою. Прихильники европеїзації є також за неділею.

— **Друкарський чортик** змінив зміст речення у статейці „З театру“ на стор. 5, 4 рядок згори, де замісць „Як не часто“ має бути „Як це часто“.

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок 19-го, г. 7·30 веч. „Княжна Чардаша“, оперетка (50% знижки).

Кіна.

„Аполльо“: „Кохання та сльози Шопена“.

„Лев“: „Жінка на ховзькій дорозі“.

„Оаза“: „Еспанський соловій“.

„Паляс“: „Гарні ніжки в перенозі“.

„Фатаморгана“: „Легка добича“.

Нові книжки й журнали.

„Життя й революція“, місячник. Державне видавництво України. Київ. Книжка XI. за листопад 1928 р. Рік видання четвертий. Зміст: М. Терещенко: Рештування; В. Політук: Григорій Сковорода; О. Лан: Вулиці; В. Атаманюк: Нотатки поета; С. Скляренко: Бринять осокорі; М. Рильський: Нові струни; І. Ле: Червона паранджа; Г. Косинченко: Село... Ш. Андерсон: Усі враз; Ю. Зоря: Нічне; Г. Гадайда: Жовтень-Січень; І. Чайко: Жовтень у Київі; Б. Якубський: Поетична творчість Мик. Вороного; І. Лакиза: Про сучасність у сучасній літературі; Г. Костюк: До початків соціольоґічної критики; М. Гладкий: Мова сучасного українського письменства; І. Шкаровський: Шляхи і етапи еврейської літератури; Е. Кузьмин: Юлин Михайлів; Е. Черняк: Листи з дороги; Нотатки; Бібліографія.

„Ruch Słowiański“, miesięcznik, poświęcony życiu i kulturze słowian R. 1. N-ro 1. za listopad 1928 r. Treść: Nasze cele i dążenia; Henr. Batowski: Królewstwo Serbów, Chorwatów, Słowieńców; Tad. Lubaczewski: Czynniki rozwoju gospodarczego Czechosłowacji; Henr. Grosman: Udział państw słowiańskich w Targach Wschodnich; Stefan Vrbel-Wierczyński: Polonofilstwo Anatola Staška; Marj. Gumowski: Wystawa współczesnej kultury czeskosłowackiej w Bernie (1); Recenzje; Kronika; Zapiski bibljograficzne; zjazdy; notatki. Wiadomości osobiste Nekrologja. — Komitet redakcyjny: Tadeusz Lehr-Spławiński, naczelny redaktor; Wład. Tadeusz Wisłocki, zastępca nacz. red. Jan Bronisław Richter, sekretarz red. Członkowie redakcji: Henr. Batowski, Adam Fiszer, Bronisław Laskownicki, Roman Leszczyński, Stef. Mękarski.

Виказ жертводавців на фонд „Учітеся“, за час від 1-го марта до 30-го вересня 1928 р. (в золотих): 1) Філія Краків з концерту 95·—, 2) Т-во „Боян“, Перемишль 100·—, 3) Чит. „Просвіти“, Замарстинів 23·50, 4) Т-во „Просвіта“, Лаврів, пов. Луцьк 8·76, 5) Чит. „Просвіти“, Делятин 40·—, 6) Жіноча гімназія, Перемишль 50·—, 7) Читальня „Просвіти“, Тустань, п. Галич 7·—, 8) Філія „Просвіти“, Підгайці 40·—, 9) Володимир Лель, Винники к. Львова 2·—, 10) Філія „Просвіти“, Тернопіль 329·42, 11) Т-во „Боян“, Снятин 88·35, 12) Філія „Просвіти“, Чортків 65·—, 13) Філія „Просвіти“, Сянік 121·30, 14) Читальня „Просвіти“, Болехівці, п. Дрогобич 16·80, 15) Зена Калужняцька, Двірці, п. Мости великі 5·—, 16) Читальня „Просвіти“, Скала над Збручем 5·—, 17) Філія „Просвіти“, Сокаль 50·—, 18) Чит. „Просвіти“, Біла, к. Чорткова 15·—, 19) Філія „Просвіти“, Яворів 39·—, 20) Чит. „Просвіти“, Мразниця, п. Борислав 15·—, 21) Чит. „Просвіти“, Стрілиська старі 6·85, 22) Філія „Просвіти“, Надвірна 57·—, 23) Філія „Просвіти“, Ходорів 90·70, 24) Повітовий Комітет, Радехів 20·—, 25) Чит. „Просвіти“, Монастирець, п. Журавно 15·—, 26) Філія „Просвіти“, Збараж 67·—, 27) Чит. „Просвіти“, Вікно, к. Грималова 14·—, 28) Чит. „Просвіти“, Борислав 50·—, 29) Філія „Просвіти“, Богородчани 30·40, 30) Філія „Просвіти“, Теребовля 50·—. — Разом 1.537·08 зол. — Колиб кого із Жертводавців припадком поминено, просимо негайно повідомити Канцелярію Т-ва „Просвіта“ (Львів, Ринок ч. 10. II пов.). — За Фонд „Учітеся“: Д-р І. Раковський. — За Т-во „Просвіта“: М. Галущинський. 946 1—1

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича на Волині.

Любомиль
- 20/XI Маруся Богуславка
- 21/XI Барон Кіммель.
- 22/XI Казка старого млина.
- 23/XI Вій.
- 24/XI День і ніч.
- 25/XI Ой не ходи Грицю
- 26/XI Циганка Аза.
- 27/XI Запорожець за Дунаєм.
- 28/XI Вихрест.
- 29/XI Два злодії.

Ковель
- 30/XI Маруся Богуславка
- 1/XII Гейша.
- 2/XII Вій.
- 3/XII Барон Кіммель.

Камінь-Коширськ
- 4/XII Маруся Богуславка
- 5/XII Гейша.
- 6/XII Барон Кіммель. 3—?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10